

Poplužní dvůr (latinsky *praedium*, německy *Meierhof*) je historické označení pro panský (neboli vrchnostenský) dvůr, ke kterému náležela dominikální neboli panská půda.

Český název pochází od označení staré měrné jednotky popluží, kterým se také někdy zjednodušeně nazýval dvůr sám.

Popluží je stará česká měrná jednotka plošného obsahu neurčité velikosti, jež se užívala především v zemědělství. Obvyklá hodnota jednoho popluží nebyla nikdy přesně určena, je odhadována od 20 až do 60 hektarů. Někdy se tímto termínem označovala každá až doposud nerozměřená zemědělská půda, z etymologického základu slova pak vyplývá, že velikost pozemku mohla dosti úzce souviset s plužením respektive s orbou.

Součástí poplužního dvora byly hospodářské budovy a tzv. kmetci (neboli selské) grunty (dvory) s rustikálními (selskými) pozemky. Vlastní personál v čele s šafářem byl na poplužním dvoru minimální, neboť část práce zastali poddaní v rámci svých robotních povinností a námezdní pracovníci. Také dobytek se často v poplužních dvorech až do zrušení roboty v roce 1848 nechoval, neboť držitel poddanského gruntu měl povinnost robotovat jistý počet dní buď sám nebo s vlastním potahem.

Změny v hospodaření na poplužních dvorech přinesl rok 1848 s definitivním zrušením roboty. Dvory již nebyly spravovány v rámci jednotlivých panství, ale staly se klasickými statky. Termín poplužní dvůr se nicméně udržel až do poloviny 20. století a označoval jakýkoliv dvůr (statek) v pronájmu.

Dnes je možné se s tímto souslovím setkat v knižním a trochu zastaralém rčení *Lepší drzé čelo nežli poplužní dvůr*. Toto úsloví se používá obvykle jako povzbuzující rada druhému, že suverénním vystupováním lze dosáhnout úspěchu spíše než pomocí majetku.^[1]

Použitý zdroj:

<http://cs.wikipedia.org>

